

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2021-05-31
Stockholm

Mål nr
P 4230-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-03-23 i mål nr P 8413-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun

Motpart

Holmstaden Skälby AB

Ombud: Jurist P.F.

SAKEN

Bygglov för flerbostadshus på fastigheten XX i Järfälla kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1693111

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att avslå ansökan om bygglov för flerbostadshus.

Holmstaden Skälby AB (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört i huvudsak detsamma som tidigare med bland annat följande tillägg och förtydliganden.

Den aktuella fastigheten har sedan år 1952 varit belagd med förordnande om tätbebyggelseförbud enligt 168 § byggnadslagen (1947:385), BL. Eftersom ett uttryckligt beslut om upphävande av förordnandet saknas har avstyckningsplanen upphört att gälla i samband med ikraftträdandet av äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL.

Kommunalt vatten och avlopp anordnades under 1950-talet för samtliga hushåll inom Skälby som omfattades av avstyckningsplanen. Den aktuella fastigheten ansökte om anslutning år 1963 i samband med att fastigheten bebyggdes. Grundläggande vägnät anlades i mitten av 1940-talet för att senare rustats upp i olika skeden. Den omständigheten att vägar, vatten och avlopp har anordnats i området innebär dock inte att förordnandet har upphävts. Inte heller den omständigheten att länsstyrelsen år 1969 fattade ett nytt beslut om tätbebyggelseförbud, som inte omfattar den aktuella fastigheten, innebär att förordnandet har upphört att gälla.

Nämnden har i Mark- och miljööverdomstolen gett in bland annat va-kort och utredning i byggnads- och schaktningsärenden avseende XX samt karta som visar vägnätets utbredning år 1952. Av de handlingarna framgår bland annat följande. Bygglov beviljades för nybyggnad av enfamiljshus på den aktuella fastigheten i januari

1963. Till fastigheten fanns då väg som en vägförening ansvarade för. Fastigheten kunde anslutas till va-ledningarna, vilket också skedde genom ett anslutningsavtal daterat i augusti 1963. Det erfordrades enligt byggnadsingenjören inte någon granskning av konstruktionsritningar och beräkningar.

Bolaget har anfört i huvudsak detsamma som tidigare med bland annat följande tillägg och förtydliganden.

År 1952 förordnade länsstyrelsen om nybyggnadsförbud enligt 110 § BL. Det var inte fråga om ett tätbebyggelseförbud enligt 168 § BL. De två förbuden tar sikte på olika situationer. Det är således felaktigt att ett förordnande om tätbebyggelseförbud skulle ha funnits för den aktuella fastigheten. Nämnden har inte heller fram till nu påstått att fastigheten omfattas av ett förordnande enligt 168 § BL. Avstyckningsplanen gäller som detaljplan och den sökta åtgärden ska prövas mot 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Mark- och miljödomstolens återförvisningsbeslut är korrekt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet

Frågan i målet är om det område där den aktuella fastigheten ligger är detaljplanelagt eller inte.

Miljö- och byggnadsnämnden har ansett att området inte är detaljplanelagt och har prövat ansökan om bygglov enligt 9 kap. 31 § PBL. Om området istället är att anse som detaljplanelagt ska prövningen ske enligt 9 kap. 30 § PBL och ärendet ska, så som mark- och miljödomstolen funnit, återförvisas till miljö- och byggnadsnämnden.

Det är utrett i målet att länsstyrelsen år 1927 godkände en avstyckningsplan för det område som omfattar XX.

Avstyckningsplaneinstitutet kom till år 1926 och dess syfte var att framtida planläggning inte skulle försvåras genom olämplig jorddelning. Avstyckningsplaneinstitutet avvecklades genom 1947 års byggnadslag, eftersom dessa planer inte

hade bebyggelsereglerande verkan och det inte fanns behov av ytterligare en plantyp vid sidan av stads- och byggnadsplaner. Även efter att BL trätt i kraft fick dock ett område som omfattades av avstyckningsplan bebyggas förutsatt att länsstyrelsen inte förordnat om förbud mot tätbebyggelse enligt vad som angavs i 168 § BL. Sedan ÄPBL:s tillkomst den 1 juli 1987 likställs en avstyckningsplan utan tätbebyggelseförbud, liksom stads- och byggnadsplaner, med en detaljplan antagen enligt nämnda lag (se bl.a. MÖD 2006:67).

För att kunna avgöra om området är detaljplanelagt eller inte måste alltså ställning tas till om den avstyckningsplan som upprättades för området år 1927 var förenad med ett förordnande enligt 168 § BL i samband med att ÄPBL infördes och om avstyckningsplanen därmed upphörde att gälla eller inte.

Rättsliga utgångspunkter

I femte punkten i övergångsbestämmelserna till PBL anges bland annat att avstyckningsplaner som den 1 maj 2011 enligt 17 kap. 4 § ÄPBL ska anses ha antagits med stöd av den upphävda lagen även i fortsättningen ska anses ha antagits med stöd av ÄPBL.

Enligt 17 kap. 4 § ÄPBL skulle avstyckningsplaner, till den del de inte omfattades av förordnande enligt 168 § BL, fortsatt gälla som detaljplaner som antagits med stöd av ÄPBL. Avstyckningsplaner, till den del de omfattades av förordnande som nyss angetts, skulle istället upphöra att gälla i samband med ikraftträdandet av ÄPBL.

Enligt 168 § BL fick, utan hinder av vad som annars stadgades i lagen och under förutsättning att inte regeringen eller annan myndighet som regeringen bestämt förordnat annorlunda, tätbebyggelse äga rum inom område för vilket avstyckningsplan gällde vid lagens ikraftträdande. Av andra stycket framgick att avseende en sådan plan skulle vad som angavs i 109 § (senare 110 §, se nedan) äga motsvarande tillämpning.

Enligt 109 § andra stycket BL, i dess lydelse 1952 (bestämmelsen överfördes genom en lagändring [SFS 1959:611] till 110 § BL), fick länsstyrelsen, om det ansågs påkallat, förordna att nybyggnad inom ett område som ingick i byggnadsplan inte fick

ske utan tillstånd av länsstyrelsen innan vägar, vattenförsörjning och avlopp för området anordnats i erforderlig mån.

Av förarbetena till 168 § BL framgår bland annat att tanken var att nybyggnad inte skulle få ske i strid med de avstyckningsplaner som ändå skulle fortsätta gälla efter lagens tillkomst. Länsstyrelsen eller annan myndighet som regeringen bestämde skulle dock få medge undantag om det fanns särskilda skäl och nybyggnaden inte avsevärt skulle försvåra markens användning för avsett ändamål. Avsikten var vidare att avstyckningsplaner, på samma sätt som byggnadsplaner, skulle medföra rätt för länsstyrelsen att förordna att nybyggnad inom det planlagda området inte skulle få ske utan tillstånd av länsstyrelsen innan vägar, vattenförsörjning och avlopp anordnats i enlighet med planen (se SOU 1945:15 s. 468).

Var länsstyrelsens beslut den 9 december 1952 ett förordnande enligt 168 § BL?

Den 9 december 1952 fattade länsstyrelsen beslut om ett särskilt förordnande för det aktuella området. Av avgörande betydelse är hur detta förordnande ska tolkas. Det var, som framgått ovan, endast till den del en avstyckningsplan omfattades av förordnande enligt 168 § BL som den upphörde att gälla i samband med ikraftträdandet av ÄPBL.

Bolaget har anfört att länsstyrelsens beslut inte var ett förordnande om tätbebyggelseförbud enligt 168 § BL, utan ett nybyggnadsförbud enligt dåvarande 109 § BL.

I beslutet angavs följande.

Länsstyrelsen prövar skäligt dels med stöd av 109 § BL förordna, att inom det område av Skälby i Järfälla socken, som å en till ärendet hörande karta angivits med heldragen röd begränsningslinje (omfattar inte XX, domstolens anmärkning), nybyggnad ej må företagas utan tillstånd av länsstyrelsen, innan vattenförsörjning och avlopp för området anordnats i erforderlig mån och dels med stöd av 109 och 168 §§ samma lag meddela enahanda förbud beträffande de områden av Skälby, som å kartan begränsats med heldragna blå linjer (omfattar XX, domstolens anmärkning).

Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning står det klart att det aktuella förordnandet, såvitt avser XX, fattades med stöd av både 109 och 168 §§ BL

och därmed utgjorde ett sådant förordnande som avses i 17 kap. 4 § ÄPBL. Vad bolaget har anfört om skillnaden mellan nybyggnadsförbud och tätbebyggelseförbud i dåvarande 109 § respektive 168 § BL medför inte någon annan bedömning.

Gällde förordnandet enligt 168 § BL för det aktuella området den 1 juli 1987?

Frågan är därmed om länsstyrelsens förordnande fortfarande gällde den 1 juli 1987, dvs. i samband med att ÄPBL trädde i kraft.

Som framgår av beslutet är det villkorat av att vattenförsörjning och avlopp för området anordnats i erforderlig mån. Kommunen har dock anfört att det krävs ett uttryckligt beslut för att upphäva det aktuella förordnandet.

Av allmänna förvaltningsrättsliga principer, som numera har lagfästs i 37 § förvaltningslagen (2017:900), följer att gynnande förvaltningsbeslut som regel inte får ändras till den enskildes nackdel om det inte t.ex. framgår av beslutet att det under vissa förutsättningar får återkallas. Något motsvarande hinder mot ändring av beslut som är att betrakta som betungande för den enskilde finns inte.

Enligt BL kunde länsstyrelsen även besluta om andra typer av förordnanden. Med stöd av 113 § BL kunde t.ex. länsstyrelsen förordna att en markägare kunde bli skyldig att utan ersättning avstå eller upplåta mark som enligt en byggnadsplan skulle användas för en allmän plats. Enligt praxis kan sådana förordnanden, som till sin natur är betungande för en part och gynnande för en annan part, upphävas efter ansökan hos länsstyrelsen om det är lämpligt och genomförandet av syftet inte försvåras (jfr MÖD 2014:6).

Enligt Mark- och miljööverdomstolens mening får ett förordnande enligt 168 § BL i första hand anses betungande för markägaren då det innebär ett byggnadsförbud. Det finns självklart grannar och andra berörda sakägare som kan påverkas av eventuell bebyggelse inom området, men någon motsvarande annan enskild part som kan anses ha gynnats av förordnandet, som t.ex. är fallet vid förordnanden enligt 113 § BL, är inte aktuell. Hänsyn till övriga sakägares behov tas i samband med bygglovsprövningen.

Därtill kommer att förordnandet i detta fall har villkorats av att vattenförsörjning och avlopp för området anordnats i erforderlig mån. På motsvarande sätt som det är viktigt för en enskild att kunna förlita sig på att ett gynnande förvaltningsbeslut står fast, får det anses ha varit viktigt för de fastighetsägare som omfattades av det nu aktuella förordnandet att det inte gällde under längre tid än vad som framgick av beslutets ordalydelse. Även om bedömningen av när vattenförsörjning och avlopp hade anordnats i erforderlig mån skulle ha underlättats av ett tydligt beslut från länsstyrelsens sida, skulle krav på ett särskilt beslut riskera att förlänga förordnandet om byggnadsförbud i strid med dess ordalydelse. Förordnandet påminner även om ett interimistiskt beslut som gäller i avvaktan på att något visst förhållande ska inträffa. Ett sådant interimistiskt beslut upphör automatiskt i samband med att det angivna förhållandet inträffar och något särskilt beslut om att det inte längre gäller behövs som regel inte.

Mot denna bakgrund anser Mark- och miljööverdomstolen att det inte har krävts något uttryckligt upphävande av länsstyrelsens förordnande från den 9 december 1952. Det ska istället anses upphävt i samband med att villkoret om vattenförsörjning och avlopp är uppfyllt.

Frågan är då om och när vattenförsörjning och avlopp anordnats i erforderlig mån i det aktuella området.

Nämnden har bland annat uppgett att kommunalt vatten och avlopp anordnats under 1950-talet för samtliga hushåll inom Skälby som omfattades av den aktuella avstyckningsplanen samt att dåvarande ägare till XX ansökte om anslutning år 1963 i samband med att fastigheten bebyggdes.

Mot bakgrund av vad som numera framkommit anser Mark- och miljööverdomstolen det utrett att XX ligger i ett område där vattenförsörjning och avlopp anordnats i erforderlig mån i vart fall senast i januari 1963. Det innebär att länsstyrelsens förordnande om byggnadsförbud upphört att gälla för det området senast vid den tidpunkten. Den bedömningen förstärks av att bygglov då medgavs på den

aktuella fastigheten. Eftersom det inte heller därefter, utifrån vad som framkommit i målet, fattats något annat förordnande om byggnadsförbud för det område där fastigheten ligger innebär det i sin tur att det inte längre fanns något gällande förordnande enligt 168 § BL den 1 juli 1987.

Slutsats

Fastigheten XX ligger i ett område som omfattas av en sådan avstyckningsplan som fortsatte att gälla i samband med att ÄPBL trädde i kraft och som, enligt vad som anges i femte punkten i övergångsbestämmelserna till PBL, är att betrakta som en detaljplan antagen med stöd av ÄPBL. En prövning av bygglovsansökan ska därför ske enligt 9 kap. 30 § PBL, vilket innebär att nämndens och länsstyrelsens beslut ska upphävas och ärendet, som mark- och miljödomstolen kommit fram till, återförvisas till nämnden. Överklagandet ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Ewa Andrén Holst (skiljaktig) samt hovrättsrådet Petra Bergman, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Kine Karlstedt Ek.

SKILJAKTIG MENING

Det tekniska rådet Ewa Andrén Holst är skiljaktig och anför följande:

Som framgått var syftet med avstyckningsplanerna att förhindra en olämplig jorddelning som kunde motverka en framtida planläggning. Avstyckningsplanerna hade ingen byggnadsreglerande verkan och någon prövning av områdets lämplighet för bebyggelse gjordes inte. Då det var markägaren som tog initiativ till upprättandet av en avstyckningsplan hade det allmänna vanligen inte heller inflytande vilka områden som togs i anspråk för bebyggelse.

Syftet med 1947 års byggnadslag och byggnadsstadga var att ge bättre möjligheter till reglering av bebyggelsen, vilket skulle ske genom en ändamålsenlig planläggning. I BL infördes generellt förbud mot tätbebyggelse inom områden som inte reglerades av detaljplan samt förbud mot nybyggnad i strid mot gällande planer och bestämmelser. Med tätbebyggelse avsågs enligt BL sådan samlad bebyggelse som nödvändiggör särskilda anordningar för tillgodoseende av gemensamma behov.

Avstyckningsplaner som hade antagits före den 1 januari 1948 kom, som framkommit, vid införandet av BL att jämföras med byggnadsplaner. Eftersom någon prövning av markens lämplighet för tätbebyggelse inte skett ansågs det lämpligt att länsstyrelsen fick möjlighet förordna om förbud mot tätbebyggelse inom avstyckningsplaner. Länsstyrelsen fick då också möjlighet att besluta att nybyggnad inte fick ske innan vägar samt vatten och avlopp för området hade ordnats. Av aktuell karta till förordnandet mot nybyggnad enligt 109 och 168 §§ BL framgår att denna del av Skälby vid tillfället varken var planlagd eller försedd med vatten och avloppsledningar. För de delar av området som enligt samma beslut endast fick ett förordnande enligt 109 § BL gällde byggnadsplan.

Avstyckningsplanen för Skälby omfattar ett cirka 245 ha stort markområde som var tänkt att exploateras av Aktiebolaget Svenska Hem. Det var alltså ett mycket stort område som kom att gälla som byggnadsplan vid byggnadslagens inträde. Av

förarbetena till BL framgår att intentionen var att avstyckningsplaner, som inte sällan godkänts för mycket stora områden, vid behov skulle ersättas av nya byggnadsplaner eller att förbud skulle kunna meddelas för sådana delar som inte behövdes för bebyggelse under avsevärd tid framåt. Vidare framgår att syftet med tätbebyggelseförbudet, sett till den snabba utvecklingen av samhällsbyggandet, inte enbart avsåg behov av att förse områden med vägar, vatten och avlopp utan också andra allmänna behov som skolor, samlingslokaler, allmän service och gemensamma färdmedel.

Förordnande om förbud mot tätbebyggelse enligt 168 § BL kunde fattas av länsstyrelsen efter framställan av kommunen. Det framgår dock varken av BL eller av lagens förarbeten när eller hur ett sådant förordnande kan upphävas. Av handlingarna i målet finns inget som visar att förordnandet enligt 168 § BL i den del som rör XX skulle ha upphävts eller återkallats, även om vatten och avlopp byggts ut i området och bygglov beviljats på fastigheten. I avsaknad av ett sådant beslut och med hänvisning till vad som ovan redovisats anser jag att förordnandet var gällande den 1 juli 1987 och att avstyckningsplanen därmed har upphört att gälla. Mark- och miljödomstolens beslut ska därför upphävas och nämndens beslut att avslå ansökan om bygglov för flerbostadshus fastställas.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-03-23
meddelad i
Nacka

Mål nr P 8413-19

PARTER

Klagande

Holmstaden Skälby AB

Ombud: Juristen P.F.

Motpart

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun
177 80 Järfälla

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut den 14 november 2019 i ärende
nr 403-49452-2019, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för flerbostadshus på fastigheten XX i Järfälla kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen återförvisar ärendet till Miljö- och bygglovsnämnden i
Järfälla kommun för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M.

Holmstaden Skälby AB (bolaget) har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av Länsstyrelsen i Stockholms läns (länsstyrelsen) beslut, beviljar det sökta bygglovets i enlighet med ansökan.

I andra hand har bolaget yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, återförvisar ärendet till Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) för fortsatt handläggning.

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun har motsatt sig ändring av länsstyrelsens beslut.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Holmstaden Skälby AB

Den avgörande frågan i målet är om fastigheten som bygglovsansökan avser ligger inom eller utanför detaljplanelagt område. Länsstyrelsen och nämnden har vid sin prövning utgått från att fastigheten ligger utanför planlagt område och avslagit ansökan om bygglov med hänvisning till detaljplanekravet i 4 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detta är felaktigt eftersom fastigheten ligger inom planlagt område då den omfattas av avstyckningsplan för del av YY samt ZZ.

Underinstanserna har felaktigt tillämpat övergångsbestämmelsen i 17 kap. 4 § första stycket äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. De har genom en extensiv tolkning ansett att den är tillämplig inte bara på förordnanden om tätbebyggelseförbud utan också på förordnanden om nybyggnadsförbud. Undantagsregeln för avstyckningsplaner avser endast ett förordnande som är grundat direkt på 168 § byggnadslagen (1947:385), BL.

Bestämmelsen i 168 § första stycket BL avser uttryckligen förordnanden om tätbebyggelseförbud. Att 168 § andra stycket BL genom hänvisning utgjorde

lagstöd för en tillämpning av bestämmelserna om nybyggnad och nybyggnadsförbud i 109 eller 110 §§ även på avstyckningsplaner innebär inte att ett förordnande om nybyggnadsförbud enligt 109 eller 110 §§ BL definitionsmässigt utgör ett förordnande enligt 168 § BL. Förordnanden om nybyggnadsförbud omfattas i enlighet härmed av andra övergångsbestämmelser (se 17 kap. 13 och 14 §§ ÄBPL) som innebär att förbuden antingen har upphört att gälla eller numera gäller som detaljplanebestämmelser.

Av lag, doktrin och praxis följer att en äldre avstyckningsplan gäller som detaljplan såvida den inte omfattas av ett förordnande om tätbebyggelseförbud enligt 168 § BL. Fastigheten som ansökan om bygglov avser har aldrig omfattats av ett sådant förordnande. Avstyckningsplanen ska därför gälla som detaljplan.

Miljö- och bygglövsnämnden i Järfälla kommun

Avstyckningsplanen har upphört att gälla som detaljplan enligt den motivering som framgår av den rapport som utgör underlag för nämndens beslut. Bolaget lägger stor vikt vid ordet tätbebyggelse. I BL definieras tätbebyggelse som samlad bebyggelse som nödvändiggör särskilda anordningar för att tillgodose gemensamma behov.

Länsstyrelsens förordnande från år 1952 anger att nybyggnadsförbud gäller till dess att vägar, vatten och avlopp anordnats i erforderlig mån och utgör således ett tätbebyggelseförbud enligt nämnda definition. Nämnden vill även påpeka att det i övergångsbestämmelserna i ÄPBL inte anges att det endast är förordnanden enligt första stycket i 168 § BL som avses. Bolagets fastighet omfattas av länsstyrelsens förordnande från år 1952.

Nämnden har gett in länsstyrelsens beslut från år 1952 med tillhörande översiktskarta, samt en skrivelse av länsstyrelsen från år 2017 avseende avstyckningsplanen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Rättsliga utgångspunkter

I punkt 5 i övergångsbestämmelserna till PBL framgår att stadsplaner, byggnadsplaner, avstyckningsplaner och andra planer och bestämmelser som den 1 maj 2011 enligt 17 kap. 4 § i den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, ska anses ha antagits med stöd av ÄPBL, även i fortsättningen ska anses ha antagits med stöd av ÄPBL. Bestämmelserna i 17 kap. 4 § sista stycket ÄPBL gäller fortfarande för sådana planer.

Enligt 17 kap. 4 § ÄPBL ska avstyckningsplaner, till den del de inte omfattas av förordnanden enligt 168 § BL, gälla som detaljplaner som antagits med stöd av ÄPBL. Avstyckningsplaner, till den del de omfattas av förordnande som nyss har angetts, ska upphöra att gälla vid ikraftträdandet.

Det framgår vidare av praxis att ett område som omfattas av en avstyckningsplan får bebyggas under förutsättning att länsstyrelsen inte har förordnat om förbud mot tätbebyggelse (jfr MÖD 2006:67).

Avstyckningsplanen

Av underlaget i målet framgår att det finns en avstyckningsplan från år 1926 som omfattar bolagets fastighet. Länsstyrelsen har år 1952 utfärdat ett förordnande om tätbebyggelseförbud inom planområdet. Förbudet omfattar bolagets fastighet och innebär att nybyggnad inte får ske till dess att vägar, vatten och avlopp anordnats i erforderlig mån. Länsstyrelsen har därefter, år 1969, beslutat om ett nytt förbud mot tätbebyggelse. Det nya beslutet omfattar tre områden som också omfattades av det ursprungliga beslutet från år 1952, men inte den nu aktuella fastigheten. Mot bakgrund härav, och att det numera i området finns anordnat vägar, vatten och avlopp, bedömer mark- och miljödomstolen att det ursprungliga beslutet om tätbebyggelseförbud från år 1952 vid denna tidpunkt upphört att gälla.

Att det saknas ett uttryckligt beslut som upphäver förordnandet från år 1952 föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning.

Efterkommande beslut om tätbebyggelseförbud omfattar inte bolagets fastighet. Följaktligen ska avstyckningsplanen från år 1927 anses gälla som detaljplan för bolagets fastighet enligt punkt fem i övergångsbestämmelserna till PBL och 17 kap. 4 § ÄPBL. Underinstansernas bedömningar som utgår från att bolagets fastighet inte ligger inom planlagt område är därför felaktiga. Denna brist kan med beaktande av instansordningsprincipen inte läkas i högre instans. Ärendet ska därför återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning och ny prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast – med hänsyn till mellankommande helg – den 14 april 2020.

Elisabet Wass Löfstedt

Ylva Kvist Trelje

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Målet har föredragits av tingsnotarien Johan Murray.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.